

Om stabiliseringspolitiken och stimulansåtgärder

Martin Flodén
Handelshögskolan i Stockholm

SNS Frukostmöte, December 2008

Stabiliseringspolitiken

- Grunden
 - Penningpolitiken
 - Banksystemet
 - Automatiska stabilisatorer
- Aktiv finanspolitik?
 - Vid stora störningar
 - När penningpolitiken inte räcker till
- Ambitionsnivå?
 - Att **dämpa** lågkonjunkturen:
konjunktursvacka kan inte undvikas
 - Inte finjusteringar

Möjliga åtgärder

- Generella konsumtionsstimulanser
- Investeringsstimulanser
- Arbetsgivaravgifter
- Offentliga sektorns efterfrågan
- Branschstöd
- Hantera arbetslösheten

Konsumtionsstimulanser

- Transfereringar
 - Sverige 1974
 - USA 1975, 2001, 2002, 2008
- Tillfällig momssänkning
 - Sverige 1974
- Dyrt
- Tveksamma effekter, timing- och trovärdighetsproblem

Sänkta arbetsgivaravgifter

- Permanent sänkning i BP09
 - Ger förmodligen tillfällig stimulans
- Ytterligare tillfällig sänkning?
 - Anställning är långsiktigt investeringsbeslut
 - Bättre att rikta kassaförstärkning mot hushåll

Investeringsstimulanser

- Timing och trovärdighet
 - Problem liknande de för momssänkning
 - Investeringarna tenderar att komma sent

Offentliga sektorns efterfrågan

- Offentliga investeringar
 - Tar tid att planera
 - Uppdämt underhållsbehov?
- Offentlig konsumtion
 - Undvik åtstramning i kommuner och landsting under lågkonjunkturen

Åtgärder riktade till vissa branscher

- All erfarenhet talar egentligen emot det
- Men
 - marknadsmisslyckande?
 - "alla andra" gör det?

Hantera arbetslösheten

- Efterfrågefallet beror i hög grad på oro för framtida arbetslöshet
- Reducera de problem som uppstår vid arbetslöshet
 - Mer medel till arbetsmarknadsåtgärder
 - Tillfälliga regeländringar i A-kassan?

Låg ränta, deflation?

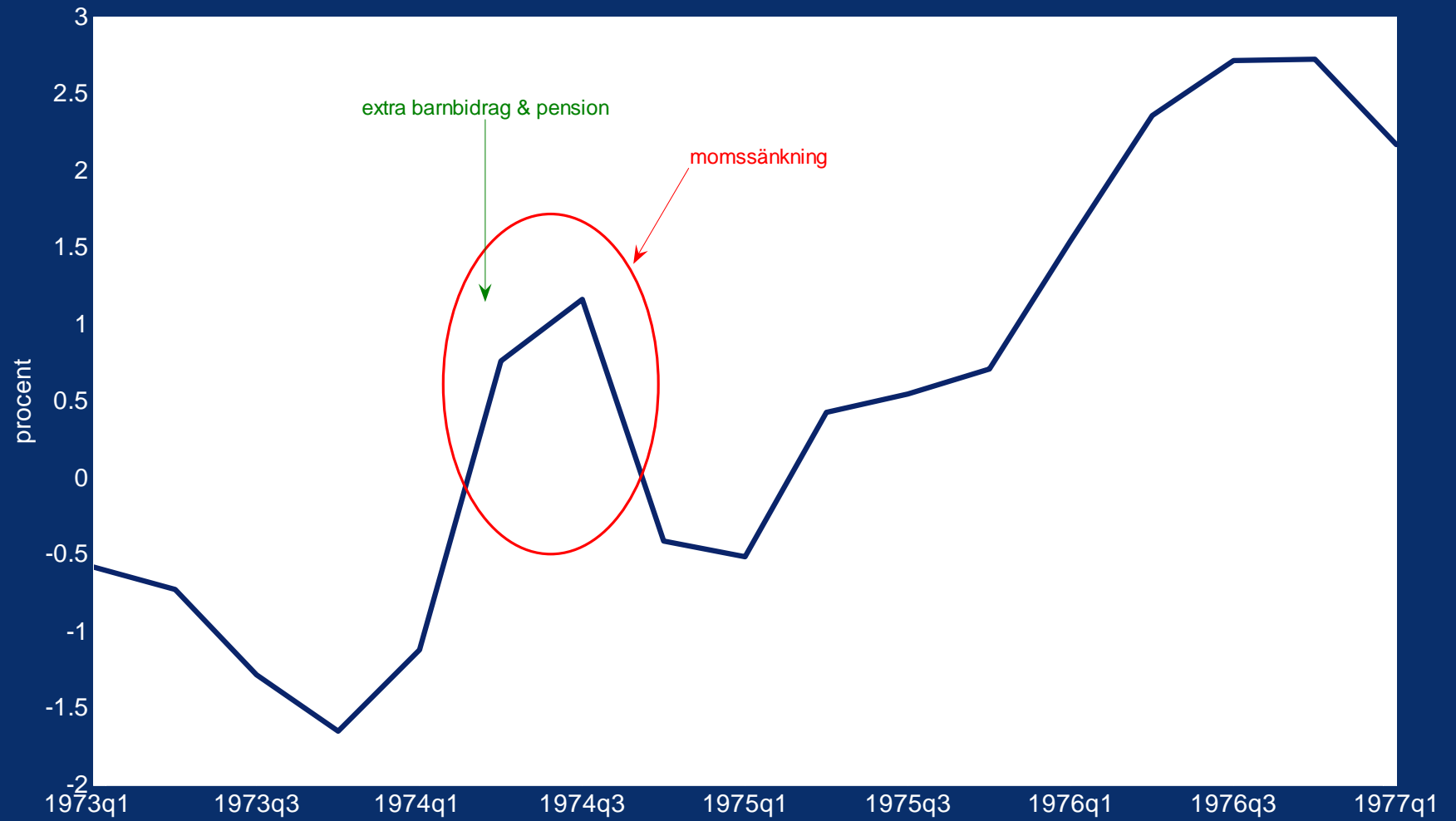
- Gränsen mellan finans- och penningpolitik suddas ut
- Det kan behövas planering för hur finans- och penningpolitiken ska koordineras
- Är det ett problem att riksbanken inte får köpa statsskuld?

Om regeringens aviserade paket

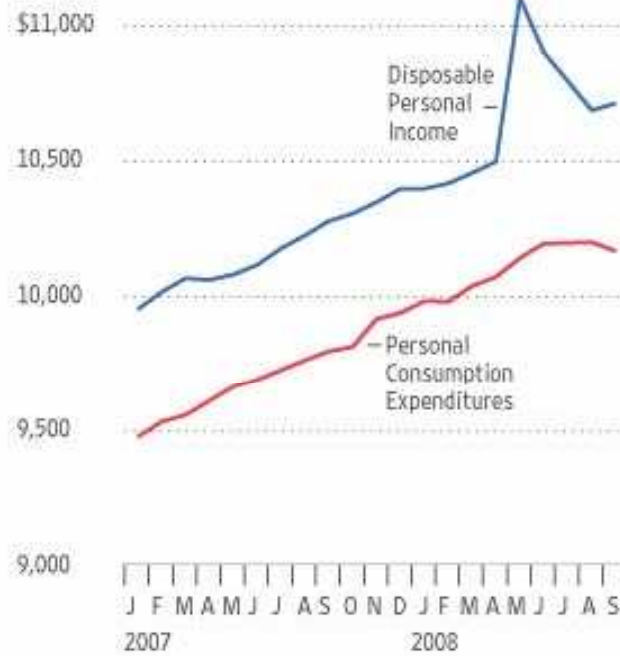
- Huvudsakligen välavvägt
 - begränsat
 - fokus på arbetslösa
 - stödet till fordonsindustrin verkar mest inriktat på att ge visst framtidshopp
- Vad saknas?
 - tydligare uttalande om framtida åtgärder: hantera hushållens och kommunernas förväntningar
 - offentliga investeringar: underhåll etc
 - kommer verkligen utgiftstaket att upprätthållas?

Privat konsumtion relativt trend

Rebates Failed to Jump-Start Consumption

Source: Bureau of Economic Analysis

Sysselsättning i privat och offentlig sektor (förändring från 1991, 1000-tal personer)

